

Scopingsadvies Project-MER
Doortrekking R6 (Ring rond Mechelen) te Sint-
Katelijne-Waver, Bonheiden en Putte

Initiatiefnemer:

Agentschap Wegen en Verkeer Antwerpen
Anna Bijnsgebouw
Lange Kievitstraat 111-113, bus 41
2018 Antwerpen

1. Inleiding

Het milieueffectrapport wordt opgesteld met het oog op de vergunning voor de doortrekking van de R6 tussen de Mechelsesteenweg en de N15 Putsesteenweg en dit om tegemoet te komen aan één van de belangrijkste mobiliteitsknelpunten in de regio Mechelen. Voor dit project werd een stedenbouwkundige vergunning verleend op 16/12/2010 op basis van een project-MER welke conform werd verklaard op 10/09/2001 (met code CAI-359). De werken werden uitgevoerd tussen januari 2012 en februari 2015. Tegen deze vergunning van 16/12/2010 werden echter door meerdere partijen vernietingsprocedures ingesteld, waarop de Raad voor Vergunningenbetwistingen de vergunning vernietigde in haar arrest van 17/3/2015. Daarop werd door het departement Ruimte Vlaanderen een nieuwe stedenbouwkundige vergunning afgeleverd op 25/6/2015 op basis van hetzelfde project-MER (CAI-359). Tegen deze vergunning werden opnieuw vernietingsprocedures ingesteld, en de Raad van Vergunningenbetwistingen vernietigde ook deze vergunning van 25/6/2015. Met de opmaak van deze project-MER wordt tegemoet gekomen aan de eerste twee middelen die aanleiding gaven tot het vernietigen van de vergunning nl.:

- Het project-MER waarop de vergunningen van 2010 en 2015 zich baseren dateert al van 2001 en is niet meer actueel;
- Bij het beoordelen van de geluidseffecten t.h.v. bewoning werd een onderscheid gemaakt tussen woningen binnen en buiten woonclusters van 5 woningen of meer, wat volgens de Raad in strijd is met het gelijkheidsbeginsel

Op basis van de huidige inzichten is deze activiteit onderworpen aan de MER-plicht volgens het project-m.e.r.-besluit¹, met name:

- Bijlage I: rubriek 9: *“aanleg van autosnelwegen en autowegen, met inbegrip van hoofdwegen”*;
- Bijlage II: rubriek 10 e): *“aanleg van wegen met 4 of meer rijstroken over een lengte van 1 tot 10 km” of “aanleg van wegen met 2 of meer rijstroken over een lengte van 10 km of meer”*.

Team Mer ontving de aanmelding met vraag tot scopingadvies op 4/06/2019. Er werd door de initiatiefnemer van het project een openbare raadpleging georganiseerd van 11/06/2019 tot 14/08/2019. In functie van deze raadpleging werd de aanmeldingsnota vanaf 11 juni 2019 op de website van het AWW-Antwerpen, de gemeentebesturen van Sint-Katelijne-Waver, Bonheiden en Putte en het Stadsbestuur van Mechelen geplaatst. Tijdens deze inspraakperiode werd door AWW Antwerpen op 13 juni 2019 van 17 tot 21 uur in het gemeentehuis van Sint-Katelijne-Waver een infomarkt georganiseerd. De binnengelopen reacties werden vervolgens bezorgd aan het team Mer. Het team Mer vroeg tevens adviezen bij relevante administraties en openbare besturen (zie bijlage).

Gezien de ligging van het project zijn er geen gewestgrensoverschrijdende milieueffecten te verwachten. Grensoverschrijdende instanties werden dan ook niet geraadpleegd.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, B.S. 17 februari 2005, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

Het team bevoegd voor de milieueffectrapportage in Vlaanderen stelt dit scopingsadvies op met het oog op de inhoudsafbakening en de methodologie van het MER. Zij houdt rekening met de principieel verplichte onderdelen van een project-MER op basis van art. 4.3.7 van het DABM², de informatie uit de openbare raadpleging en de ontvangen schriftelijke adviezen.

Inspiraakreacties van onderstaande aard worden als niet relevant beschouwd voor de opmaak van een project-MER:

- reacties die uitsluitend een persoonlijk standpunt inhouden over de wenselijkheid van het project;
- reacties die geen deel uitmaken van de decretaal vereiste elementen van een project-MER (vb. kostenbatenanalyse, waardevermindering of –vermeerdering van onroerend goed per perceel, economische effecten, persoonlijke voorkeuren van omwonenden, ...);
- reacties die gaan over procedurele aspecten buiten deze project-MER procedure;
- reacties die betrekking hebben op niet-inhoudelijke zaken (verklaring symbolen, legende figuren, spellingsfouten, ...);
- reacties die betrekking hebben op zaken buiten de scope van het project-MER.

Dit scopingsadvies heeft betrekking op de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het project-MER. Het project-MER moet opgesteld worden zoals door de initiatiefnemer voorgesteld werd in de aanmelding en aangevuld/aangepast worden volgens de specifieke vereisten die in dit scopingsadvies geformuleerd zijn.

2. Verantwoording, beschrijving project en alternatieven

Hoofdstuk 2 in de aanmelding beschrijft op een voldoende wijze de ruimtelijke situering, de verantwoording en het voorgenomen project, nl. de huidige ligging en functie van de R6. Het projectgebied wordt duidelijk afgebakend. Dit kan in het definitieve MER worden overgenomen.

Aanvullend op de aanmelding moeten de **volgende punten ook beschreven worden**:

- Een deel van het projectgebied situeert zich in goedgekeurde en niet vervallen verkavelingen. Deze komen in paragraaf 2.1 niet aan bod. Deze wegen zijn mogelijks niet verenigbaar met de plannen van aanleg. Dit moet besproken worden/oplossingen voorgesteld worden in MER.
- Deelplan Maanhoevevelden van GRUP afbakening RSG Mechelen is vernietigd
- Vanuit de adviezen kwam de vraag om de toevoeging van een fietspad langs de doorgetrokken R6 te onderzoeken. Het is aan te bevelen om dit als een mogelijk ontwikkelingsscenario te beschouwen. Indien er mogelijke (aanzienlijke) milieueffecten aan gekoppeld zijn dienen deze uiteraard verder in het MER binnen de relevante disciplines te worden opgenomen.
- Aangegeven zal worden waarom het westelijk deel van de R6, incl. de fly-overs over de Liersesteenweg en de Antwerpsesteenweg, geen deel uitmaakt van deze project-MER

² Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk (DABM).

terwijl deze wel deel uitmaakten van het project zoals beschreven en beoordeeld in het conform verklaarde MER van 2001 (CAI-359).

- Tevens zal aangegeven worden welke milieumaatregelen, voorgesteld in de project-MER van 2001 en overgenomen in de (vernietigde) vergunningen niet werden gerealiseerd en/of waarvan de realisatie mislukte. Deze project-MER zal opnieuw beoordelen of deze maatregelen terug hernomen kunnen worden.

Alternatievenonderzoek in milieueffectrapportage is belangrijk. In deze aanmelding zijn, gezien het feit dat de R6 reeds gerealiseerd is en dat de project-MER wordt opgemaakt om het project te regulariseren, geen alternatieven aangereikt. Er dient uitvoeriger gemotiveerd te worden waarom er in oorsprong voor dit tracé binnen de reservatiestrook gekozen werd (waarom er geen geschikt locatiealternatief werd geacht te zijn). Bovendien zal in het project-MER de ligging van de huidige R6 binnen zijn reservatiestrook uitvoeriger gemotiveerd worden en dit op basis van zijn milieueffecten. Indien een mogelijks meer milieuvriendelijk tracé/variant mogelijk is zal het project-MER dit ook voorstellen.

Het alternatief van intunneling (of sleuf) van de R6 wordt kwalitatief op zijn voor- en nadelen beschreven. Er wordt m.a.w. nagegaan of de intunneling (of in een sleuf) van de R6 een redelijk alternatief is. Aspecten die bij deze afweging een rol spelen zijn o.a. verkeerstechnische randvoorwaarden (hellingsgraad, top- en dalbogen,...), geluidshinder (potentieel effect in vergelijking met geluidsschermen of -bermen), grondwaterstroming, ecologische connectiviteit, ...

Andere (uitvoerings-)alternatieven/varianten kunnen tijdens het verder onderzoek gegeneerd worden. Voor- en nadelen van deze alternatieven worden dan in het project-MER mee beschreven. Het is niet zo dat omdat de geplande situatie reeds effectief de bestaande situatie is, dat er niet met een 'open zicht' naar uitvoeringsalternatieven moet gezocht worden indien blijkt dat er na onderzoek betere maatregelen of uitvoeringen mogelijk zijn.

Het nulalternatief, m.n. de afwezigheid van de doorgetrokken R6, wordt in het MER opgenomen als de referentiesituatie (zie §3 van dit scopingsadvies).

3. Algemene en methodologische aspecten

Referentiesituatie, bestaande toestand en ontwikkelingsscenario's

De afbakening van het studiegebied moet voldoende gemotiveerd worden per discipline, rekening houdend met het feit dat het studiegebied zowel het projectgebied als het gebied waar de mogelijke milieueffecten zich kunnen voordoen moet omvatten. Indien in de loop van het verdere m.e.r.-onderzoek zou blijken dat de milieueffecten verder, dan wel minder ver reiken dan oorspronkelijk verwacht, dient het oorspronkelijk studiegebied uiteraard aangepast te worden. Het afbakeningsproces is dus een iteratief proces dat bij de redactie van het ontwerp-eindrapport dient afgerond te zijn. De ruimtelijke afbakening van het studiegebied zal voor elke discipline duidelijk tekstueel worden beschreven en op kaart worden voorgesteld.

In het project-MER zullen de effecten van de geplande toestand beschreven worden tegenover de **referentietoestand**. De referentiesituatie is “de toestand van het studiegebied zonder het geplande project”, zoals omschreven in hoofdstuk 3 van de aanmelding, m.n. de toestand zonder de aanwezigheid van de doorgetrokken R6 maar wel met de mobiliteit van vandaag (2019) en de ruimtelijke ontwikkelingen die vandaag gerealiseerd zijn en deze die in de nabije toekomst zullen gerealiseerd zijn (ziekenhuis Mechelen, fly-overs op R6, veiling, tangent aan station Mechelen, ...). Voor zover nog relevant kunnen beschrijvingen uit het MER met de code CAI359 uit 2001 nog meegenomen worden.

In het MER moet duidelijk aangegeven worden met welke **ontwikkelingsscenario's** rekening gehouden wordt, of juist niet, bij de beschrijving van een referentiesituatie en/of het beoordelingskader. Voor elk ontwikkelingsscenario moet duidelijk gemotiveerd worden waarom. Er moet ook aangegeven worden voor welke disciplines de ontwikkelingsscenario's al dan niet relevant zijn. Dit moet beschreven worden in een algemeen hoofdstuk voorafgaand aan de effectbespreking per discipline.

Wanneer er tijdens het opstellen van het project-MER nieuwe ontwikkelingsscenario's naar boven komen, moeten deze toegevoegd worden.

Milieueffecten, geplande toestand en milderende maatregelen

De **methodologie voor de effectbeschrijving en -beoordeling** moet voor elke discipline in het project-MER duidelijk en transparant omschreven worden. Er wordt gestreefd naar een maximale kwantitatieve beschrijving van de effecten. Hierbij wordt er steeds vanuit gegaan dat de “effecten van de doorgetrokken R6” het “verschil” is tussen de gekozen referentietoestand (zie hierboven) en de geplande toestand, zijnde de huidige situatie van het project. Tevens moet per discipline aangegeven worden op basis van welke criteria een effect beoordeeld wordt. Het resterend effect na de milderende maatregelen bovenop de geplande en dus de bestaande moet ook aangegeven en gekoppeld worden aan het gehanteerde beoordelingskader. De effectbespreking en -beoordeling moet transparant gebeuren.

Het ingreep-effectschema (tabel 3-1 p.26 in de aanmelding) zal in het MER, waar noodzakelijk, verder uitgebreid worden met de diverse effectgroepen die beschreven zullen worden bij de effectbeschrijving in het definitieve MER. De tabel wordt dus in de loop van het verder onderzoek iteratief aangepast en zal in het milieueffectrapport voor het hoofdstuk waarin de effectbeschrijving gebeurt, behandeld worden.

In tabel 3-1 wordt ook een “afbraakfase” na beëindiging van de exploitatie opgenomen (cf. art. 4.3.7 §1, bijlage IIbis en art.4.3.7 §2 van het DABM).

Cumulatieve effecten moeten onderzocht worden, indien relevant.

De resultaten van het gerechtskundig onderzoek worden meegenomen en worden door elke van de deskundigen binnen zijn discipline op hun relevantie beoordeeld.

Vergelijking van de alternatieven

Zoals hoger gesteld (zie §2 van dit scopingadvies) is de vergelijking van verschillende alternatieven in een project-MER zeer belangrijk. De alternatieven zoals opgenomen in §2 van dit scopingadvies zullen op een objectieve manier worden afgewogen. Andere alternatieven kunnen tijdens het verloop van het onderzoek gegenereerd worden. Voor- en nadelen van de mogelijke alternatieven (of onderdelen) worden in voorkomend geval vanuit de milieuaspecten omschreven. De methodologie ter vergelijking van de verschillende alternatieven zal, indien er toch een alternatievenafweging dient te gebeuren, duidelijk beschreven worden.

Deze project-MER zal minstens aantonen welke projectvarianten, voor zover ze evenwaardig als volwaardig alternatief zijn onderzocht en in voorkomend geval de nieuw gegenereerde alternatieven, het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) is en dit op basis van de meest relevante negatieve en positieve milieueffecten.

Compenserende maatregelen kunnen nooit a priori meegerekend worden bij die afweging van de projectalternatieven. Compensatie dient steeds apart beschouwd te worden en is pas mogelijk nadat alle alternatieven zijn afgewogen en nadat zou blijken dat het MMA toch nog aanzienlijke effecten zou hebben, zelfs na toepassing van alle mogelijke milderende maatregelen. Enkel milderende maatregelen kunnen mee het voorwerp zijn van de afweging en zijn aan de locatie gebonden.

Bij de beschrijving van de bestaande toestand en van de milieueffecten moet, als aanvulling op de_aanmelding, voldoende aandacht besteed worden aan het volgende:

Discipline mens-mobiliteit:

- Referentietoestand en geplande toestand (zie hoger) kunnen op basis van bestaande modellen worden beschreven. In beide toestand zullen de bestaande recente ontwikkelingen en de geplande evoluties op korte termijn worden meegenomen. Verkeerstellingen dienen enkel ter controle en voor de kalibratie van de bestaande modellen.
- Aanzuigeffecten van de R6 (sluipwegen) worden duidelijk en zo mogelijk kwantitatief beschreven.
- Bereken en beschrijf voor zover relevant bij de realisatie van milderende maatregelen of weerhouden inrichtingsalternatieven, de noodzakelijke transporten in de aanlegfase. Beschrijf de wegen die daarvoor zullen gebruikt worden. Toets deze aan de aanwezige (kwetsbare) populaties langsheen deze route.
- Mogelijke milderende maatregelen welke niet in een vergunning kunnen worden opgenomen (bv. inzake handhaving snelheid) kunnen in het MER gesuggereerd worden indien zij de leefbaarheid kunnen verbeteren

Discipline geluid & trillingen:

- Het studiegebied overlapt met dit voor mobiliteit en zal minstens tot en met de spoorwegbrug lopen.
- Metingen dienen enkel ter controle en voor de kalibratie van de bestaande modellen. Hierbij zal rekening moeten gehouden worden dat, op basis van inspraakreacties, op de R6 gemiddeld sneller wordt gereden dan toegelaten.

- De impact van de huidige en toekomstige geluidsschermen (als milderende maatregel) wordt duidelijk in beeld gebracht.
- Gebruik van “fluisterasfalt” als milderende maatregel wordt beschreven en geëvalueerd.

Discipline lucht:

- Het studiegebied overlapt met dit voor mobiliteit
- De effecten van de gewenste activiteiten op de luchtkwaliteit (NO_x, PM₁₀, PM_{2,5}) ter hoogte van de dichtstbijzijnde woningen dienen kwantitatief in beeld gebracht te worden. Kortstondige metingen van NO_x, PM₁₀, PM_{2,5} uitvoeren in het kader van het opstellen van een project-MER zijn niet evident. Daar waar mogelijk kunnen de “curieuze-neuzen”-resultaten worden gebruikt. Metingen dienen enkel ter controle en voor de kalibratie van de bestaande modellen.

Disciplines bodem, grond- en oppervlaktewater:

- Effecten van de extra verharding door de realisatie (reikwijdte) worden duidelijk in beeld gebracht. Er zal een antwoord worden geboden op een frequent terugkomende vraag bij de inspraak, nl. veroorzaakt de aanwezigheid van de R6 meer wateroverlast.
- Voor de hemelwaterafvoer, ook deze afkomstig van verharde oppervlakten binnen openbaar wegdomen, moet voldaan worden aan de bepalingen van art. 6.2.2.1.2 § 4 van Vlare II waarin is opgenomen dat onverminderd andere wettelijke bepalingen voor de afvoer van hemelwater de voorkeur gegeven moet worden aan de volgende afvoerwijzen in afnemende graad van prioriteit: opvang voor hergebruik, infiltratie op eigen terrein, buffering met vertraagd lozen in een oppervlaktewater of een kunstmatige afvoerweg voor hemelwater en tot slot lozing in de regenwaterafvoerleiding (RWA) in de straat. Slechts wanneer de beste beschikbare technieken geen van de voornoemde afvoerwijzen toelaten, mag het hemelwater overeenkomstig de wettelijke bepalingen worden geloosd in de openbare riolering. Daarnaast bepaalt de code van goede praktijk voor het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van rioleringsystemen de bronmaatregelen in afnemende prioriteit: infiltratievoorzieningen, doorlatende verhardingen en bufferbekkens. Hierbij stelt de code van goede praktijk dat slechts naar een volgende stap mag overgegaan worden als bewezen is dat de vooropgestelde maatregel technisch niet haalbaar is. In de discipline grondwater wordt vermeld dat de vochtig tot natte zandbodems op en rond het tracé infiltratiegevoelig zijn en de (kleine) niet gevoelige zones overeenkomen met de zandleembodems. We willen er op wijzen dat om een correcte inschatting te verkrijgen van de infiltratiegevoeligheid er infiltratieproeven en metingen van de grondwaterstand moeten worden uitgevoerd. Een recente studie, uitgevoerd in opdracht van de VMM, heeft aangetoond dat het steeds aangewezen is om te infiltreren bij infiltratiesnelheden hoger dan 5×10^{-7} m/s (0,0432 m/d). Bij infiltratiesnelheden lager dan 5×10^{-7} m/s is het aangewezen om te kiezen voor een combinatie van infiltratie en buffering met vertraagde afvoer. Bij infiltratiesnelheden lager dan $0,1 \times 10^{-7}$ m/s (0,000864 m/d) wordt aanbevolen om enkel een buffervoorziening te voorzien. Het MER zal dit toetsen.
- Wanneer infiltratie onmogelijk is, moet dit effectief gestaafd worden aan de hand van infiltratiemetingen of metingen van de grondwaterstand; als infiltratie wel mogelijk is, moet er geïnfiltreerd worden in plaats van gebufferd en vertraagd afgevoerd.
- Effecten tgv. de aanwezigheid van de R6 op de grondwaterstromingen worden in beeld gebracht.

- In tabel 4.11 (p.54) wordt het effect op de overstromingscontouren (verstoring van de overstromingsgebieden) beter op een andere wijze onderzocht/gekwantificeerd. Het aantal beïnvloede woningen is een magere indicator. De verschuiving in locatie of oppervlakte van de overstromingscontouren dient onderzocht te worden, zodat het algemene effect van deze verschuiving (en dus niet enkel getroffen woningen) ingeschat wordt: de effecten op natuur, landbouwgronden, etc. kunnen daar dan ook van afgeleid worden, zowel naar bijkomend overstromingsrisico, als naar minder overstromingskansen.

Discipline biodiversiteit:

- Een passende beoordeling, zoals bedoeld in de Europese Habitatrichtlijn, en een verscherpte natuurtoets zijn niet van toepassing.
- Onder paragraaf '4.8.3' worden de meest waardevolle eenheden die doorsneden worden door het project aangehaald. ANB wenst deze lijst nog aan te vullen met mogelijks belangrijke faunaelementen:
 - o De kruising van de waterlopen Otterbeek, Maanhoevebeek, Begijnebeek en Houtenbrugbeek
 - o Gekruiste lijnelementen (kleine landschapselementen)
- De aanleg van de doortrekking van de R6 ging gepaard met een aanzienlijke ontbossing (ca 2 ha). Nagegaan zal worden of de ontbossing die er gebeurde voldoende werd gecompenseerd.
- Bij verstoring avifauna en verstoring door licht zou er onderzocht moeten worden welke soorten in de regio voorkomen (of voorkwamen vóór de aanleg). Data vanuit waarnemingen.be (bv. vleermuizen, vogels, amfibieën,...) opvragen? Graag ook bekijken welke Provinciale Prioritaire Soorten voorkomen en welk effect de verandering op deze soorten heeft gehad. Mogelijks alsnog maatregelen formuleren/nemen tegen versnippering.
- Mogelijke effecten op fauna en flora ten gevolge van de lozing van water afkomstig van het wegdek van de R6 (eutrofiëring) dienen minstens kwalitatief in beeld gebracht te worden. Het lozen van water beladen met strooizouten” in de winter moet hier zeker deel van uitmaken.
- Tot slot dient voldoende aandacht besteed te worden aan de ontsnippering van het gebied (met specifieke aandacht ter hoogte van het erkende natuurreserveaat) door middel van faunapassages/kleinwildtunnels en geleidende structuren.

Discipline landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie:

- Beschrijf de concrete effecten op het “Beschermd Landschap Peultenbos”. Er zal gekeken worden of een verplaatsing zuidwaarts als milderende maatregel nog relevant is. Het effect op beschermd landschap wordt beoordeeld, rekening houdend met beschermingsbesluit (MB 1985)

Discipline Mens-gezondheid:

- Het studiegebied overlapt met dit voor mobiliteit
- Toets de mobiliteitseffecten, de geluidshinder en de wijziging in luchtkwaliteit (al dan niet met de in deze discipline vooruitgeschoven milderende maatregelen aan de aanwezige (kwetsbare) populaties in het studiegebied.

- Lichthinder (door straatverlichting en/of door de lichten van voertuigen) wordt indien mogelijk kwantitatief beschreven.

Discipline Mens-ruimtelijke aspecten:

- Effecten op privacy (inkijk) worden beschreven en beoordeeld
- De ruimtelijke impact op de landbouwgrond (akker, weiland, serres) wordt in een oppervlaktemaat weergegeven. Bij de beoordeling kan rekening worden gehouden met de al dan niet ligging in HAG. De zoektocht naar mogelijke milderende/compenserende maatregelen t.b.v. individuele landbouwbedrijven is niet het onderwerp van het MER maar van het LER en/of LIS.
- Versnippering door de R6 wordt kwalitatief beschreven

Klimaattoets:

- Effecten op klimaat (wijziging in CO₂) worden beschreven en beoordeeld
- Tevens zal de resistentie tegen meer extreme omstandigheden (stormen) en zeespiegelstijging worden beschreven en beoordeeld.

Gewestgrensoverschrijdende effecten :

- Het MER zal in een aparte paragraaf de te verwachten grensoverschrijdende effecten beschrijven.

4. Leemten in de kennis

Het project-MER zal opgave doen van de leemten in de kennis die tijdens het uitvoeren van het milieueffectenonderzoek werd vastgesteld. Deze leemten kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de concrete inrichting van het projectgebied, maar kunnen tevens betrekking hebben op de gebruikte methode en het inzicht in het milieueffectenonderzoek.

Aangegeven zal worden hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken in de verdere besluitvorming.

5. Monitoring en evaluatie

In het project-MER zal per discipline aangegeven worden of er eventueel opvolgingsmaatregelen voor te stellen zijn die vanuit de leemten in de kennis noodzakelijk worden geacht of die nodig zijn in functie van de aanpak en inhoud voor de vervolprocedure en besluitvorming. Het MER zal ook aangeven welke maatregelen er dienen genomen te worden indien monitoringsresultaten uitwijzen dat er toch nog negatieve of milderende effecten optreden. (bijv. uitspraken onder de vorm van: *als ...[waargenomen effect] dan ... [te nemen maatregel]*).

6. Integratie en eindsynthese

In een afzonderlijk deel zal het MER een discipline-overschrijdende, samenvatting geven over de verwachte gevolgen voor het milieu en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen deze kunnen voorkomen of milderer. De milderende maatregelen zullen in één overzichtelijke tabel opgelijst worden. De milderende maatregelen die voorgesteld zijn vanuit verschillende disciplines zullen discipline-overschrijdend t.o.v. elkaar afgewogen worden. Bij de milderende maatregelen dient aangegeven te worden waar deze zullen/kunnen doorwerken.

Het project-MER zal ook aangeven of het project voor het leefmilieu een haalbaar project is en desnoods aangeven welke maatregelen het project wel haalbaar maakt.

7. Niet-technische samenvatting

De niet-technische samenvatting zal een afzonderlijk leesbaar deel van het rapport vormen dat de essentie van de overige delen beknopt en correct weergeeft. De tekst moet zodanig geschreven zijn dat hij begrijpelijk is voor een gemiddelde lezer. Figuren of kaarten dienen ter ondersteuning van de tekst in deze samenvatting te zijn opgenomen. Bij het schrijven van de niet-technische samenvatting kan gebruik gemaakt worden van de handleiding “niet-technische samenvatting” zoals gepubliceerd op www.mervlaanderen.be. Deze niet-technische samenvatting zal in het MER als afzonderlijk hoofdstuk opgenomen ofwel als afzonderlijk document opgesteld worden.

8. Goedkeuring team van erkende MER-deskundigen

Zoals voorgesteld in de aanmelding worden volgende disciplines in het project-MER opgesteld door een erkend MER-deskundige: mens-mobiliteit, bodem, water, geluid en trillingen, lucht, biodiversiteit landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie en mens-ruimtelijke aspecten.

Het in de aanmelding voorgestelde team van erkende MER-deskundigen wordt goedgekeurd **mits toevoeging van een erkend deskundige Mens-Gezondheid**. Wijzigingen aan het team van deskundigen in de loop van het m.e.r. moeten gemeld worden aan het team Mer.

Tenslotte wordt aanbevolen tijdens het opstellen van het MER contact te houden met het team Mer en met de overige instanties, in het bijzonder in functie van de verwerking van hun adviezen in het MER.

Digitaal getekend

Door Liesl Vanautgaerden

Directiehoofd Directie Gebiedsontwikkeling

Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten

Bijlage

Aantal inspraakreacties die tijdens de openbare raadpleging ingediend werden bij de:

- initiatiefnemer: 22, incl. deze van de georganiseerde infomarkt
- gemeente Sint-Katelijne-Waver: 4
- andere gemeenten: geen
- en het team Mer : 21 waaronder deze van de POM-Antwerpen

Lijst met de instanties die gereageerd hebben met opmerkingen en betrokken worden in de verdere procedure:

- Departement Omgeving Afdeling GOP, Directie Projecten
- Provincie Antwerpen
- VMM Afdeling Operationeel Waterbeheer
- ANB-Antwerpen
- Onroerend Erfgoed Antwerpen
- Departement Landbouw en Visserij
- Agentschap Wegen en Verkeer, Afdeling Wegenbouwkunde
- Stad Mechelen
- Gemeente Sint-Katelijne-Waver
- Gemeente Bondheiden

Lijst met de instanties die gereageerd hebben zonder opmerkingen en betrokken worden in de verdere procedure:

- Geen

Lijst met de instanties die niet gereageerd hebben³:

- Gemeente Putte
- Departement Omgeving Milieuhinder
- Departement MOW

³ Deze instanties moeten niet verder betrokken worden in de m.e.r.-procedure